

Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen poliittisen seurantaryhmän kokous 4 / 2021

Aika Keskiviikko 10.11.2021 klo 15.00 - 17.18

Paikka Priimus, Oppio, Taulumäentie 45, Jyväskylä

Läsnä (X)

Jäsen

X Tahvo Anttila (Jyväskylä), pj.
 X Ulla Patronen (Jämsä), vpj.
 X Leila Lindell (Äänekoski)
 X Riitta Pirttiniemi (Saarijärvi)
 X Ville Rautiainen (Saarijärvi)
 X Jukka Hämäläinen (Jyväskylä)
 X Ulla Palmu (Saarijärvi)
 Caius Forsberg (Jyväskylä)
 X Kari Pajunen (Muurame)
 X Harri Oksanen (Keuruu)
 X Meri Lumela (Jyväskylä)
 X Lea-Elina Nikkilä (Joutsa)
 Ilkka Pernu (Jyväskylä)
 X Aira Korhonen (Laukaa)

Varajäsen

Matti Similä (Jämsä)
 Leo Niinikoski (Joutsa)
 Juhani Anttonen (Laukaa)
 Maria Kaisa Aula (Viitasaari)
 Merja Närhi (Äänekoski)
 Jarno Kemiläinen (Jyväskylä)
 Lotta Ahola (Jämsä)
 X Eeva-Kaisa Rouhiainen (Jyväskylä)
 Jyrki Niittymaa (Jämsä)
 Mika Mäkelä (Toivakka)
 Emilia Lakka (Jyväskylä)
 Nina Hirsiaho (Petäjävesi)
 Anniina Ojajärvi (Äänekoski)
 Marika Visakorpi (Jyväskylä)

Väliaikaisen valmistelutoimielimen edustajat:

X Kati Kallimo, väliaikaisen valmistelutoimielimen pj. (esittelijä)
 X Pauliina Mäenpää, väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen (sihteerinä)
 X Hanna Helaste, väliaikaisen valmistelutoimielimen 1. varapj. (asiakohta 4.)
 X Jouko Luukkonen, hankejohtaja, POPsote-hanke (asiakohta 6.)
 X Sanna-Riikka Koponen, viestintäasiantuntija

Asiat

1. Kokouksen avaus

Poliittisen seurantaryhmän puheenjohtaja Tahvo Anttila avasi kokouksen.

2. Läsnäolijat ja edellisen kokouksen muistio

Puheenjohtaja totesi kokouksessa läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (27.10.2021) muistio.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4. Yhdyspintatyö – valmistelun tilannekatsaus

Väliaikaisen valmistelutoimielimen 1. varapuheenjohtaja Hanna Helaste esitti tilannekatsauksen valmistelusta yhdyspintatyön osalta, LIITE.

Asiasta käydyssä keskustelussa seurantaryhmän jäsenet nostivat esille mm. seuraavaa:

- Yhdyspintoja on paljon.
 - Mitä niistä tunnustetaan nyt?
 - Mitä vuonna 2023?
- Selkeä rakenne on tarpeen.
 - Yhdyspinnat, rajapinnat, sote-ammattilaiset, 3. sektorin järjestöt, seurakunnat (diakonia ym.).
 - Esimerkiksi seurakunnat ja niiden tärkeä rooli tulisi huomioida hyvinvointialueen toiminnassa.
- Liikaa byrokratiaa ja väliportaita on varottava.
- Yhteistyötä tehdään jo nyt – se on arkista tekemistä.
- Vastinparit kunnissa.
 - Hyvinvointialueen ja kuntien välinen keskustelu.
 - Tämä on jo nyt toteutuvaa, arkista poikkihallinnollista yhteistyötä kunnissa, kunnan eri toimialojen välillä.
 - Tämä vaatii strategista suunnittelua myös kunnassa.
- Tunnistetut kriittiset kokonaisuudet ovat mm. työllisyys, maahanmuutto ja kotouttaminen.
 - Työperäinen maahanmuutto: Kotouttamispalvelut jäävät kuntiin ja TE-hallintoon.
 - Työpajatoiminta ja hyvinvointialueelle siirtyvä kuntouttava työtoiminta.
 - Olisiko lain puitteissa vaadittua vuosittaista keskustelua tiiviimpi keskustelu käytännössä tarpeen?
- Yhteistyön merkitys – yhdessä tekeminen – maakunnallisten sote-palveluiden integraatio.
- Aito vuorovaikutus ja toiminnallinen yhteistyö.
- Aikajänne suunnittelussa on oltava riittävän pitkä.
- Toimivat palvelurakenteet luovat elinvoimaisen maakunnan.

5. Aluevaalilautakunnan 1. kokous 2.11.2021

Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsen, hallintolakimies Pauliina Mäenpää totesi, että aluevaalilautakunta kokoontui ensimmäisen kerran 2.11.2021.

Aluevaalilautakunta päätti mm. aluevaalien ehdokasasettelua koskevasta kuu-
lutuksesta, LIITE.

6. Päätöksenteon rakenteet Keski-Suomen hyvinvointialueella; Pohjois-Pohjanmaan toimielinrakenne ja sen perusteet

Pauliina Mäenpää esitteli hyvinvointialueen johtamista ja valmistelussa olevia päätöksenteon mahdollisia toimielinrakenteita liitteenä olevan aineiston pohjalta, LIITE

Tämän jälkeen POPsote -hankkeen hankejohtaja Jouko Luukkonen esitteli (Teams -etäyhteydellä) Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle valmisteltavaa toimielinrakennetta ja sen perusteita, LIITE

Luukkonen totesi mm. seuraavaa:

- **Kiinteistöt:** Erillistä kiinteistölautakuntaa ei Pohjois-Pohjanmaan rakenteessa ole. Uudisrakennusten ja vuokrasopimusten osalta osa päätöksistä tehtäisiin aluehallituksessa – osa viranhaltijapäätöksinä. **Tulevaisuuslautakunta puolestaan valmistelisi palveluverkkoratkaisua.**
- Tukipalvelut: Erillistä tukipalvelulautakuntaa ei olisi. **Toimielinrakenne ei ole organisaatorakenteen mukainen.** Konsernin tasolla ovat soten sisäiset toiminnot.
- **Alueelliset neuvottelukunnat: Päätösvaltaa niillä ei tule olemaan,** mutta vielä ei ole tarkemmin määrätty, mikä niiden rooli (mahdollisesti sparraaja?) ja tehtävät tulisivat olemaan. Myös niiden kokoonpano on vielä auki.
- **Alueellisten neuvottelukuntien suhde yhdyspintalautakuntaan:** Alueelliset neuvottelukunnat seuraavat alueellista palvelutuotantoa – yhdyspintalautakunnalla on laajempia kysymyksiä.
- **Turvallisuuslautakunta:** sen tehtävät olisivat laajemmat kuin ns. pelastuslautakunnan tehtävät.
- **Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa:** Yhteistoiminta-alueilla on pitkäaikainen, hyvä yhteistyö. Tämä koskee OYS:n lisäksi myös **reuna-alueita, joilla yhteistyö on vakiintunutta** (mm. etelässä - Keski-Pohjanmaa). Simo on Oulunkaaren kuntayhtymän jäsenkunta, haluaisi peruspalvelut täältä, mutta on osa Lapin tulevaa hyvinvointialuetta.
- Erikoislääkäripalveluiden osalta Tervia osuuskunta on lähtenyt hyvin liikkeelle.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmän suhteen alue on toiveikas.
- **Konsernirakenne on loppuun piirtämättä.** Yhtiöitä on jonkinlainen joukko, mutta niiden laskenta on kesken.
- Poliittisen järjestelmän kustannusten on arvioitu vuositasolla olevan yhden (1) miljoonan euron luokkaa.

Asian esittelyn jälkeen käydyssä keskustelussa seurantaryhmän jäsenet nostivat esille mm. seuraavaa:

- Pohjois-Pohjanmaalla on valmisteltu asiaa laajasti.
 - Hyvää valmistelua ja valmistautumista. Tämä edesauttaa asian läpimenoa aluevaltuustossa.
 - Selkeä hahmotelma tuo ehdokkaille pohjatietoa, jota jokainen voi käydä läpi omassa poliittisessa ryhmässään.
 - Lautakuntarakenne, erityisesti tulevaisuuslautakunta (tiede, koulu- tus ym.) oli mieleeni.
 - Olen tulevaisuuslautakunnan ja alueellisten neuvottelukuntien kannalla.
 - Miten tämän mallin voisi istuttaa Keski-Suomeen(?)
 - Keski-Suomi on pitkällä, mutta Pohjois-Pohjanmaa on pidemmällä – tekevät enemmän työtä kuin me.
- Lautakuntien tehtävät
 - Mitä lautakunnan tehtävät voivat olla(?)
 - Lautakunnan tehtävät on jäsennettävä hyvin.
- Alueelliset neuvottelukunnat – plussaa ja miinusta
 - Reuna-alueiden ajatukset.
 - Alueellisten neuvottelukuntien roolin on korostuttava – ihmiset palvelujen piiriin.
 - Tarpeet ja näkemykset ovat eri osissa erilaisia. Aitoa sparrausta alueellisissa neuvottelukunnissa tarvitaan.
 - Tuleeko reuna-alue kuulluksi? Suhtaudun skeptisesti siihen, että tulisi kuulluksi (vrt. esim. tieasiat)
 - Alueet ja kunnat: Alueelliset neuvottelukunnat – ei tehdä monessa instanssissa (Jyväskylä versus toinen seutukunta)
 - Tuleeko alueiden välille vastakkainasettelua(?) En haluaisi rakentaa jyrkkiä raja-aitoja alueiden kesken.
 - Olisi hienoa, jos kuntarajoista voisi luopua. Hyvinvointialueen rajat: uudet aluevaltuutetut edustavat koko maakuntaa. Kaikki ovat Keski-Suomen aluevaltuutettuja.
 - Jyväskylä versus muu maakunta. Organisaatio, joka vastaa nykyistä Jyväskylää – maakuntaa on tarkasteltava kokonaisuutena.
 - Alueelliset neuvottelukunnat – demokratia - vaalipiiri kuten eduskuntavaaleissa.
 - Vrt. keskisuomalainen kansanedustaja...valtio... Keski-Suomi. Inhimillistä, ei voida sivuuttaa.
 - Vaikuttava organisaatio. Kaventaako muun maakunnan vaikutusvaltaa, jos toimielimiä paisutetaan?
- Maakuntarajat ja reuna-alueet
 - Rajojen (= maakuntarajojen) yli menevä toiminta. On ajateltava koko maakuntaa.

- Hyvinvointialue ja kunnat
 - Siiloutumista kannattaa purkaa.
 - Kuntiin jää yhdyspintoja, rajapintoja. Kunnissakin pitää olla tietyt vastinparit.
 - Kuntiin jää kustannuseriä (esim. sote-lautakunta jatkaa Jyväskylässä ainakin tämän valtuustokauden ajan). Asukkaat seuraavat kustannuksia aktiivisemmin – kustannusrakenteen peilaaminen siihen, mitä lisäkustannuksia jää kuntiin.

- Asiakkaan näkökulma = omistajan näkökulma.
 - Ihmiset edellä – tehdäänkö uusia siiloja?
 - Miten rakenteen voisi tehdä palvelut ja ihminen edellä?
 - Asiakas, ihminen ja asukas – me olemme kuntalaisia.
 - Miten asiakas kohdataan?
 - Voidaan kuulla, kun kuunnellaan.
 - Logistiset haasteet, unohdetaan kuntarajat.
 - Miten palvelut toimivat asukkaan näkökulmasta? Mahdollisimman realistinen kuva tarvitaan.
 - Asiakas / asiakaspolut ei tässä mallissa korostu.
 - Valinnanvapaus – vaikutus alueen asukkaaseen. Prosessit sujuviksi, jotta potilas ei lähde pyörimään.
 - Kustannukset, mutta myös vaikuttavuus on otettava huomioon. Kohdentuuko oikein? Millainen palveluverkosto tulee olemaan? Poliittinen puoli tukee ”moottoria”.

- Toimielinrakenteen joustavuus, selkeys ja yksinkertaisuus.
 - Matala organisaatio ehdottomasti – pieni, tehokas jäsenmäärä.
 - Hallintosäätöön ei kirjata jäsenten valintakriteereitä.
 - Suuret organisaatiot ovat jäykkiä. Aika, jolloin yhteiskunta muuttuu – ei niin jäykkää, että mikään ei muutu.

- Hallintosäännön 2-vaiheinen käsittely
 - Piirien puheenjohtajat olivat sitä mieltä, että on hyvin ajateltu, kun hallintosääntö tehdään useassa vaiheessa.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen puheenjohtaja Kati Kallimo totesi yhteenvedon keskustelusta seuraavaa: Toimintaympäristön analyysi, aika ja paikka keskustelulle on ollut tarpeen. POPsoten mallissa hyväksi on todettu mm. se, että lautakunnat on rakennettu integraatiomallin mukaan (ei organisaation mukaan).

7. Muut asiat

Sovittiin, että poliittisen seurantaryhmän muistiot tallennetaan, aina seuraavassa kokouksessa tapahtuvan hyväksymisen jälkeen, Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuille www.hyvaks.fi.

8. Kokouksen päättäminen

Todettiin, että poliittisen seurantaryhmän seuraava kokous on 24.11.2021.
Tuolloin aiheena on mm. hallintosäännön valmistelu

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 17.18.

LIITE Poliittisen seurantaryhmän kokousaineisto 10.11.2021